

Αριθμός 1273/2024

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Δ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 13 Ιουνίου 2023, με την εξής σύνθεση: Σπυριδούλα Χρυσικοπούλου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Δ΄ Τμήματος, Όλγα Παπαδοπούλου, Μαρία Αθανασοπούλου, Σύμβουλοι, Ουρανία Νικολαράκου, Ιωάννης Παπαγιάννης, Πάρεδροι. Γραμματέας η Μαρία Τσαπαρδώνη.

Για να δικάσει την από 17 Νοεμβρίου 2022 αίτηση:

του Μάριου Χαϊνταρλή, κατοίκου Αθηνών (Χαρ. Τρικούπη 117), ο οποίος παρέστη αυτοπροσώπως ως δικηγόρος (Α.Μ. 14135),

κατά του ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ», ο οποίος παρέστη με την δικηγόρο Ελένη Παπαευαγγέλου (Α.Μ. 13715), που την διόρισε με πληρεξούσιο.

Με την αίτηση αυτή ο αιτών επιδιώκει να ακυρωθεί πράξη του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών, η οποία αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Συλλόγου στις 6.6.2022 και φέρει τον τίτλο "Κανόνες έκδοσης ιατρικών πραγματογνωμοσυνών - γνωματεύσεων - πιστοποιητικών, που αφορούν σε υποθέσεις που εκκρεμούν στη δικαιοσύνη ή/και θα χορηγηθούν για δικαστική χρήση".

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Συμβούλου Όλγας Παπαδοπούλου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον αιτούντα ως δικηγόρο, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση, και την πληρεξουσία του καθ' ου ιατρικού συλλόγου, η οποία ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη

σε αίθουσα του δικαστηρίου κα ι

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αίτησης καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο [ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό πληρωμής 545954391953 0516 0010].

2. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η ακύρωση πράξης του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών [ΙΣΑ], η οποία αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Συλλόγου αυτού [www.isathens.gr] στις 6.6.2022 και φέρει τον τίτλο “Κανόνες έκδοσης ιατρικών πραγματογνωμοσυνών - γνωματεύσεων - πιστοποιητικών, που αφορούν σε υποθέσεις που εκκρεμούν στη δικαιοσύνη ή/και θα χορηγηθούν για δικαστική χρήση”. Όπως αναφέρεται στο δικόγραφο, η ανωτέρω πράξη προσβάλλεται καθ’ ο μέρος στις παραγράφους 5, 6 και 7 του σκέλους Β “θεσπίζει υποχρέωση του ιατρού προς ενημέρωση της αντιδίκου πλευράς και του ΙΣΑ πριν από τη σύνταξη ιατρικής γνωμάτευσης-πραγματογνωμοσύνης για δικαστική χρήση”.

3. Επειδή, στις 26.6.2017 αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του ΙΣΑ πράξη του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου με τίτλο “Κανόνες έκδοσης πάσης φύσεως πιστοποιητικών ή γνωματεύσεων επί υποθέσεων που εκκρεμούν στη δικαιοσύνη” και με το ακόλουθο περιεχόμενο: “Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών συζήτησε το φαινόμενο της συχνής έκδοσης από κάποιους ιατρούς γνωματεύσεων, γνωμοδοτήσεων, ιατρικών εκθέσεων, πιστοποιητικών, βεβαιώσεων κλπ προκειμένου να χρησιμοποιηθούν σε δικαστικές διενέξεις ... Με βάση τις διατάξεις, αλλά και το πνεύμα του Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας ... εκδίδει την παρακάτω δεσμευτική για τα μέλη του απόφαση [Α] Γενική σύσταση ... [Β] Κανόνες 1. ... 5. Κάθε ιατρός επιτρέπεται να γνωματεύει, αποκλειστικά εντός του γνωστικού αντικείμενου της ειδικότητάς του, εάν: (α) του ανατεθεί πραγματογνωμοσύνη από Δικαστική Αρχή, (β) έχει

προσωπική αντίληψη του περιστατικού για το οποίο γνωματεύει ή εφόσον υπήρξε καθ' οιονδήποτε τρόπο θεράπων ιατρός του ασθενούς ή του νεκρού. (γ) Στις ως άνω περιπτώσεις ο ιατρός οφείλει να ενημερώνει τον ΙΣΑ. 6. Σε κάθε άλλη περίπτωση, ιατρός στον οποίο ανατίθεται από οποιοδήποτε διάδικο μέρος η έκδοση ιατρικής γνωμάτευσης οφείλει: (α) να ενημερώνει την άλλη διάδικο πλευρά και να ζητά τυχόν άλλα έγγραφα τα οποία θα έπρεπε ενδεχομένως να γνωρίζει πριν συντάξει την γνωμάτευση του. (β) Στις ως άνω περιπτώσεις ο ιατρός οφείλει να ζητά την άδεια του ΙΣΑ. Αυτονόητο είναι ότι για το επιστημονικά ορθό και αληθές του περιεχομένου κάθε τέτοιου ιατρικού εγγράφου ο συντάξας ιατρός φέρει ακέραια την ευθύνη. Καλούνται οι ιατροί μέλη μας να συμμορφωθούν στους παραπάνω κανόνες προκειμένου να συμβάλουν τόσο στη διαφύλαξη του κύρους του ιατρικού λειτουργήματος όσο και στη[n] απονομή της δικαιοσύνης". Κατά της πράξης αυτής ο αιτών άσκησε αίτηση ακυρώσεως, η οποία έγινε εν μέρει δεκτή με την 2552/2021 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας και ακυρώθηκε η τελευταία παράγραφος 6 του σκέλους Β [Κανόνες] της πράξης του ΔΣ του ΙΣΑ καθ' ο μέρος όριζε ότι ιατρός, στον οποίο ανατίθεται από οποιοδήποτε διάδικο μέρος η έκδοση ιατρικής γνωμάτευσης, οφείλει να ζητά την άδεια του ΙΣΑ. Ειδικότερα, με την δικαστική αυτή απόφαση κρίθηκαν τα εξής: Η παράγραφος 6 του σκέλους Β, "καθ' ο μέρος ορίζει ότι στις λοιπές, πλην εκείνων της παραγράφου 5, περιπτώσεις ιατρός, στον οποίο ανατίθεται από διάδικο μέρος η έκδοση ιατρικής γνωμάτευσης, 'οφείλει να ζητά την άδεια του ΙΣΑ' θεσπίζει πρωτογενώς δεσμευτικό κανόνα για τα μέλη του Ιατρικού Συλλόγου, η αθέτηση του οποίου δύναται να επισύρει την πειθαρχική ευθύνη του ιατρού μέλους του Συλλόγου, και έχει κατά το μέρος τούτο τον χαρακτήρα εκτελεστής διοικητικής πράξης". Από τις διατάξεις του [ισχύοντος κατά τον χρόνο έκδοσης της πράξης αυτής] α.ν. 1565/1939 (Α' 16) και του εκδοθέντος κατ' εξουσιοδότηση αυτού β.δ/τος της 11.10/7.11.1957, καθώς και του ν. 3418/2005 περί Κώδικος Ιατρικής

Δεοντολογίας (Α' 287), "δεν παρέχεται αρμοδιότητα στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών να θεσπίζει νέους, ουσιαστικούς ή διαδικαστικούς, κανόνες ιατρικής δεοντολογίας, δεσμευτικούς για τα μέλη του. Συνεπώς ... ο περιεχόμενος στην τελευταία παράγραφο 6 του σκέλους Β της ... πράξης του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών διαδικαστικός κανόνας για την 'έκδοση πάσης φύσεως ιατρικών πιστοποιητικών ή γνωματεύσεων επί υποθέσεων που εκκρεμούν στη Δικαιοσύνη', σύμφωνα με τον οποίο, πλην των περιπτώσεων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο 5, 'ιατρός στον οποίο ανατίθεται από οποιοδήποτε διάδικο μέρος η έκδοση ιατρικής γνωμάτευσης οφείλει ... να ζητά την άδεια του ΙΣΑ', στερείται εξουσιοδοτικού ερείσματος". Περαιτέρω κρίθηκε από το Δικαστήριο ότι "η ανωτέρω πράξη, ως προς το προαναφερθέν σκέλος της που έχει εκτελεστό χαρακτήρα, είναι ανυπόστατη, διότι καίτοι κανονιστική δεν δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ... πρέπει όμως για λόγους ασφαλείας του δικαίου να ακυρωθεί".

4. Επειδή, ακολούθως, στις 6.6.2022, αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του ΙΣΑ η ακόλουθη ανακοίνωση (βλ. τα διαλαμβανόμενα στην ΑΠ 1844/30.3.2023 έκθεση απόψεων του ΙΣΑ προς το ΣτΕ και την σχετική βεβαίωση ανάρτησης που προσκομίσθηκε στο Δικαστήριο): "Κανόνες έκδοσης ιατρικών πραγματογνωμοσυνών - γνωματεύσεων - πιστοποιητικών, που αφορούν σε υποθέσεις που εκκρεμούν στη δικαιοσύνη ή/και θα χορηγηθούν για δικαστική χρήση. Με βάση τις διατάξεις, αλλά και το πνεύμα του Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας ... το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών, αφού έλαβε υπόψη την με αριθμό 2552/2021 απόφαση του ΣτΕ, εξέδωσε την παρακάτω δεσμευτική για τα μέλη του απόφαση ... [Α] Γενική σύσταση ... [Β] Κανόνες 1. Το κείμενο θα πρέπει να είναι αντάξιο της αξιοπρέπειας του ιατρικού επαγγέλματος ... 2. Σε κάθε τέτοιο έγγραφο ιατρικής γνωμάτευσης θα πρέπει να παρατίθεται εισαγωγικά το παρακάτω

κείμενο ... 3. Οποιαδήποτε επιστημονική άποψη θα πρέπει να τεκμηριώνεται από παρατιθέμενη ιατρική βιβλιογραφία ... 4. Απαγορεύεται η κατ' επάγγελμα έκδοση ιατρικών γνωματεύσεων, εκτός αν σχετική υποχρέωση έχει έρεισμα διαφανή και συγκεκριμένη σχέση εργασίας. 5. Κάθε ιατρός επιτρέπεται να γνωματεύει, αποκλειστικά εντός του γνωστικού αντικειμένου της ειδικότητάς του, εάν: α) του έχει ανατεθεί πραγματογνωμοσύνη από Δικαστική Αρχή. β) έχει προσωπική αντίληψη του περιστατικού για το οποίο γνωματεύει ή εφόσον υπήρξε καθ' οιονδήποτε τρόπο θεράπων ιατρός του ασθενούς ή του νεκρού. 6. Σε κάθε άλλη περίπτωση, ιατρός στον οποίο ανατίθεται από οποιοδήποτε διάδικο μέρος η έκδοση ιατρικής γνωμάτευσης οφείλει να ενημερώνει την άλλη διάδικο πλευρά και να ζητά τυχόν άλλα έγγραφα τα οποία θα έπρεπε ενδεχομένως να γνωρίζει πριν συντάξει την γνωμάτευση του. 7. Στις ως άνω υπό (5) και (6) περιπτώσεις ο ιατρός υποχρεούται να ενημερώνει τον ΙΣΑ. Αυτονόητο είναι ότι για το επιστημονικά ορθό και αληθές του περιεχομένου κάθε τέτοιου ιατρικού εγγράφου ο συντάξας ιατρός φέρει ακέραια την ευθύνη. Καλούνται οι ιατροί μέλη μας να συμμορφωθούν στους παραπάνω κανόνες προκειμένου να συμβάλουν τόσο στη διαφύλαξη του κύρους του ιατρικού λειτουργήματος όσο και στη απονομή της δικαιοσύνης". Όπως ήδη αναφέρθηκε, με την κρινόμενη αίτηση προσβάλλεται η ως άνω αναρτηθείσα στην ιστοσελίδα στις 6.6.2022 πράξη του ΙΣΑ, καθ' ο μέρος στην παράγραφο 7 του σκέλους Β [Κανόνες] προβλέπεται ότι "[σ]τις ως άνω υπό (5) και (6) περιπτώσεις ο ιατρός υποχρεούται να ενημερώνει τον ΙΣΑ", καθώς επίσης και καθ' ο μέρος στην παράγραφο 6 προβλέπεται υποχρέωση του ιατρού "να ενημερώνει την άλλη διάδικο πλευρά".

5. Επειδή, η προσβαλλόμενη πράξη του ΙΣΑ, καθ' ο μέρος ορίζει στην παράγραφο 6 του σκέλους Β [Κανόνες] ότι "ιατρός στον οποίο ανατίθεται από οποιοδήποτε διάδικο μέρος η έκδοση ιατρικής γνωμάτευσης οφείλει να ενημερώνει την άλλη διάδικο πλευρά", αποδίδει

γενικό κανόνα δεοντολογίας, σύμφωνα με τον οποίο ο ιατρός οφείλει απλώς να ενημερώνει την αντίδικο πλευρά ότι του ανατέθηκε η έκδοση ιατρικής γνωμάτευσης στο πλαίσιο της συγκεκριμένης δικαστικής διαφοράς. Η ανωτέρω ρήτρα της παραγράφου 6 έχει την έννοια ότι η αντίδικος πλευρά ενημερώνεται για την έκδοση ιατρικής γνωμάτευσης είτε πριν είτε μετά τη σύνταξη αυτής, πάντως δε πριν από τη διεξαγωγή της δίκης προκειμένου να μην αιφνιδιάζεται, και ότι ο ιατρός εκτιμά κατά πόσον η ενημέρωση που θα παράσχει στην αντίδικο πλευρά θα αφορά μόνο την ανάθεση σε αυτόν της σύνταξης ιατρικής γνωμάτευσης ή θα αφορά και το περιεχόμενό της, γνώση του οποίου λαμβάνει, άλλωστε, ο αντίδικος κατ' εφαρμογή των κανόνων που απορρέουν από την αρχή της δικονομικής ισότητας. Συνεπώς, η ρήτρα αυτή δεν θεσπίζει πρωτογενώς υποχρέωση και στερείται, ως εκ τούτου, εκτελεστότητας (πρβλ. ΣτΕ 2552/2021). Εξ άλλου, η προσβαλλόμενη πράξη, καθ' ο μέρος ορίζει στην παράγραφο 7 του σκέλους Β ότι "ο ιατρός υποχρεούται να ενημερώνει τον ΙΣΑ" στις περιπτώσεις των παραγράφων 5 και 6, ήτοι, όταν γνωματεύει είτε διότι "του έχει ανατεθεί πραγματογνωμοσύνη από Δικαστική Αρχή", είτε διότι "έχει προσωπική αντίληψη του περιστατικού" ή "υπήρξε καθ' οιονδήποτε τρόπο θεράπων ιατρός του ασθενούς ή του νεκρού", είτε, τέλος διότι του ανατέθηκε "από διάδικο μέρος η έκδοση ιατρικής γνωμάτευσης", έχουσα επίσης την έννοια ότι η ενημέρωση του ΙΣΑ γίνεται από τον ιατρό είτε πριν από τη σύνταξη της ιατρικής γνωμάτευσης κλπ είτε εντός ευλόγου χρόνου μετά τη σύνταξη αυτής, στερείται, ομοίως, εκτελεστότητας· καθόσον, δεν θεσπίζει νέους διαδικαστικούς κανόνες, δεσμευτικούς για τα μέλη του Συλλόγου, η παράβαση των οποίων δύναται, αυτοτελώς, να οδηγήσει σε επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων εις βάρος τους ή σε ακυρότητα της σχετικής ενέργειας του ιατρού που παραβιάζει την υποχρέωση ενημέρωσης, αλλά αποτελεί σύσταση προς τα μέλη του ΙΣΑ και προτροπή ώστε να τηρούν τις γενικές αρχές της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας και τις ειδικότερες αρχές της

ιατρικής δεοντολογίας, την οποία απευθύνει ο Σύλλογος μεριμνώντας για την προάσπιση του κύρους του ιατρικού λειτουργήματος, όπως, άλλωστε, συνομολογεί και ο καθ' ου Ιατρικός Σύλλογος (βλ. την ΑΠ 1844/30.3.2023 έκθεση απόψεων του ΙΣΑ προς το ΣΤΕ και τα κατατεθέντα στις 6.6.2023 και στις 21.6.2023 υπομνήματα του Συλλόγου).

6. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω, η προσβαλλομένη κατά το πληττόμενο μέρος της στερείται εκτελεστότητας και η κρινόμενη αίτηση είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη για τον λόγο αυτόν.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Απορρίπτει την αίτηση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Επιβάλλει στον αιτούντα τη δικαστική δαπάνη του καθ' ου η αίτηση Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών, που ανέρχεται σε τετρακόσια εξήντα [460] ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 27 Ιουνίου 2023

Η Πρόεδρος του Δ' Τμήματος

Η Γραμματέας

Σπυριδούλα Χρυσικοπούλου

Μαρία Τσαπαρδώνη

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2024.

Η Πρόεδρος του Δ' Τμήματος

Η Γραμματέας του Δ' Τμήματος

Σπυριδούλα Χρυσικοπούλου

Ιωάννα Παπαχαραλάμπους

ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Εντέλλεται προς κάθε δικαστικό επιμελητή να εκτελέσει όταν του το ζητήσουν την παραπάνω απόφαση, τους Εισαγγελείς να ενεργήσουν

./.

κατά την αρμοδιότητά τους και τους Διοικητές και τα άλλα όργανα της Δημόσιας Δύναμης να βοηθήσουν όταν τους ζητηθεί.

Η εντολή πιστοποιείται με την σύνταξη και την υπογραφή του παρόντος.

Αθήνα,

Η Πρόεδρος του Δ' Τμήματος

Η Γραμματέας του Δ' Τμήματος